
Moksha Gita

मोक्षगीता

Document Information

Text title : The Moksha Gita by Swami Sivananda

File name : mokShagItA.itx

Category : giitaa, gItA

Location : doc_giitaa

Author : Swami Sivananda

Transliterated by : PSA Easwaran

Proofread by : PSA Easwaran

Description-comments : See corresponding stotram

Latest update : August 15, 2022

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 16, 2022

sanskritdocuments.org

మోక్షగీతా

१ సత్యశోధనమ్

Chapter I THE SEARCH FOR TRUTH

శిష్య ఉవాచ ।

భగవన్ కరుణాస్మినో నమామి త్వామహం గురో ।

త్వమేవార్థసీ మే దుఃఖం భేత్తుం ధ్వాష్టం యథా రవిః ॥ १॥

సంసారసాగరే ఘోరే పతనాన్నష్టచేతనమ్ ।

తాపత్రయేణ నిర్దధం సమ్రాయస్వ వ మాం ప్రభో ।

యథా స్వరణీయోఽయం భవాభీః శాధి మాం తథా ॥ २॥

గురురువాచ ।

మా భైషీర్వత్స తే నాస్తి తత్త్వతో మరణం ధ్రువమ్ ।

ఉపాయశాప్తి సంసారసాగరోత్తరజే తథా ॥ ३॥

అమృతత్వస్య సమ్మాప్తా పరమానంభోజనే ।

అతస్తాప్యముపదేశ్యమి బ్రహ్మవిద్యమిమాం శంగుఱు ॥ ४॥

ఇతి ప్రథమోఽధ్యయః సమ్మార్థః ।

२ బ్రహ్మస్వరూపమ్

Chapter II The Nature of Brahman

గురురువాచ ।

అనాద్యన్నాయ శాస్త్రాయ శుద్ధాయాఽఽత్మప్రకాశినే ।

అద్యచార్యాయ నిర్ధూతకల్యాపాయావికారిణే ॥ १॥

అదేశకాలకామాయ సచ్చిదానందరూపిణే ।

అభిష్టశాశ్వతత్రైష్టనిర్గుణబ్రహ్మణే నమః ॥ २॥

ప్రాణేస్త్రియమనోదేహజగతామాశ్రమో హి యత్ ।

పేదయోనిస్తథా సర్వవ్యాపకం సర్వహృద్యహమ్ || 3||

అవర్జరసగనుం చ నామరూపవివరితమ్ |

తత్తత్త్వం పరమం కిఞ్చైవ్తాంధు శశ్వత్పుర్కాశతే || 4||

అనశ్వరమజం భీతిక్షయసజ్ఞారవర్జితమ్ |

అనిర్వాచ్యం పరం తత్త్వమప్రమేయం చ కిఞ్చున |

పురాణమద్వితీయం యత్జ్ఞాగార్యేవ నాపరమ్ || 5||

యన్న హస్యం న వా దీర్ఘం నాపియత్తావదేవ నో |

న కృష్ణం నాపి వా శుక్లం న స్థూలం నాపి వా కృశమ్ |

న సాధు వా చాసాధు తద్బీహ్వాతి విబుధ్యతామ్ || 6||

యన్న సూక్ష్మం న వా సాస్యం యన్య జాతిర్గు నామ వా |

ఖిదేహమమరం యచ్ఛానవాజ్ఞనసగోచరమ్ |

యచ్చ నైతి విపర్యాసం తద్బీహ్వాతి విబుధ్యతామ్ || 7||

సూలసూక్ష్మశరీరాభ్యం తథా కారణవిగ్రహత్ |

భిన్నం ప్రాహ్న సదా ముక్తం గతికర్మవివర్జితమ్ || 8||

అనిర్వాచ్యం ఖలు బ్రహ్మ యతో నిర్వచనం విదుః |

నిరాకరణమమైవ నిషేధాలిర్గు నేత్యతః || 9||

సమర్థం కేవలం తస్య బ్రహ్మతో హి నిరూపణమ్ |

శ్రుతిశ్చర్మమమం మార్గం హేతోరన్మాత్మమశ్శుతే || 10||

ఇతి ద్వితీయోఽధ్యాయః సమూర్ఖః |

3 మాయాస్వరూపమ్

Chapter III The Nature of Maya

గురురువాచ |

మాయాం నామేశ్వరస్యాహసరుపాధిం బ్రహ్మణస్తు సా |

స్వకీమేన విభర్త్యద్భా లీలామాశ్చర్యకారిణీ || 1||

సేయం మాయాఽసతీ నైవ యతో నః ప్రతిభాసతే |

సతీయం నాపి యజ్ఞానోదయే నశ్యతి సత్యరమ్ || 2||

ఏవం మాయా హి తచ్ఛబ్దవాచ్యా నైవ ప్రకీర్యతే |

నైషాంనిర్వచనియం హి భానం కిశ్చన కథ్యతే ॥ 3॥
 సా మాయా వరజ్ఞాతా సదసదాభ్యం విలక్షణా ।
 అనిర్వచ్యోవ్యతే నూనమనాదిరావరూపయోః ॥ 4॥

అనాదిరపి సాన్తేయమృషేరేవాత్మవేదినః ।
 శుద్ధసత్యస్వరూపాం తాం మాయామాపర్మర్మనీషిణః ॥ 5॥

మాయం విజిత్య యో మర్యా ఆత్మజ్ఞానం తు విన్నతే ।
 స ఏవ ప్రభవేత్తస్యా జ్ఞాతుముత్థానసంలయో ॥ 6॥

విషయా పశ్చ భూతాని తన్మాత్రాణ్యవధారయ ।
 ఉత్పాదిసీతి మాయాయా వికారా వేతి తత్ప్రతః ॥ 7॥

ధూమేన మనుజ్ఞిః సత్తా యథాగ్నే రనుమీయతే ।
 తథా సత్తా వ మాయాయాస్తన్నానాప్యక్తిభిర్నము ॥ 8॥

మాయా మనోమయా ప్రోక్తా యా సృజత్యసకృదఖ్యమాన్ ।
 నానారూపాంశు సరవత్ సరవం వ్యాపోనితి నిశ్చితమ్ ॥ 9॥

యదా తే నిహాతం చిత్తం సవిచారవివేచన్యైః ।
 తదాప్రభృతి మాయా త్వాం పీడయత్యేవ నో దృఢమ్ ॥ 10॥

విషయాన్ భోక్తుకామం తన్మాయాబీజం స్మృతం మనః ।
 అతో మనో నిహాస్తవ్యం తత్ప్రాణశాయ సుప్రతః ।
 అధిగత్య పరం శాస్త్రిం బ్రహ్మజ్ఞానం తదైష్యసి ॥ 11॥

ఇతి తృతీయోఽధ్యాయః సమూహరంః ।

భ అవిద్యాస్వరూపమ్

Chapter IV The Nature of Avidya

గురురువాచ ।

అవిద్యా మలినం సత్యం జీవాతోఽపాధిరువ్యతే ।
 తస్య కారణమూర్తిః సా కోశశ్చసద్ధత్తున్నిలః ॥ 1॥

అవిద్యా స్వాదసదోఽధో యేన జీవోవగవ్యతి ।
 అజ్ఞో బుధిం తనుం శుద్ధాం సుఖయోనిం చ శాశ్వతీమ్ ॥ 2॥

స్వేచ్ఛయా వ యథా రాజు నాటకే భిక్షభూమికామ్ ।

ఆధత్తే సచ్చిదానందప్రశ్నయం జీవభూమికామ్ ।
జగన్నాటకరజేసిన్నంస్తథా లీలాకుతూహలాత్ ॥ 3॥

పొణురం పురుషో వస్తు కామలాపీడితో యథా ।
సితం పశ్యత్యవిద్యాతస్తథాచాత్మనం స విగ్రహమ్ ॥ 4॥

ఆత్మబోధోద్గమే తాత సైవాచవిద్యా వినశ్యతి ।
అతోచవిద్యా వినాశో హి బ్రహ్మస్పదముద్ర్యతే ॥ 5॥

యథాచాదర్మో మలేనాస్యం యాతి తద్వదచవిద్యయా ।
బ్రహ్మచావృతం తతో మర్యా విముహ్యాత్మి ముహుస్తయా ॥ 6॥

ఇస్మియాణి మనోచహన్తా బుధిర్వర్షేత్యమూని చ ।
కార్యాణి విద్యావిద్యాయాస్తతస్తత్యారణం జహిం ।
కార్యాణి స్వయమృచ్ఛన్తి ప్రణాశం కారణాత్యయే ॥ 7॥

ఇతి చతుర్థిచథ్యాయః సమూప్రఙ్ : ।

✖ విశ్వస్వరూపమ్

Chapter V - The nature of the Universe

గురురువాచ ।

నామరూపాత్మకం చైతద్విశ్వమజ్ఞానమూలకమ్ ।
విధి తద్విలయం యాతి స్వాత్మబోధార్యమోదయే ।
ఆత్మభిన్నమసద్విశ్వం మరీచిస్వప్నుసన్నిభమ్ ॥ 1॥

రజ్యామధ్యస్యతే సర్వః శుక్తో చ రజతం యథా ।
స్తాంచో చారోచభ్రవ్యన్నే పూర్వుగత్యస్తాసు చోదకమ్ ।
గగనే సీలిమా చైవ బ్రహ్మణ్యరోప్యతే జగత్ ॥ 2॥

జలమేవ యథా చోర్మైఫేనబుధ్యాదరూపతః ।
వివర్తతే సువర్ణం చ కర్మికావలయాత్మనా ॥ 3॥

మృదేవమత్రకుమాఖిదరూపతస్తనవో యథా ।
వస్తోత్రరీయకౌపినకశుచకాద్యత్యనానఘు ।
తథా బ్రహ్మాకమేవాత్ర విశ్వరూపం బిథర్తి హి ॥ 4॥

భావయస్యర్థకా దారుద్విపం సత్యం హి యూఢపమ్ ।

ప్రాధాస్త తదనత్యత్వం జానతే భాలిశాస్తథా ॥ ५॥

అనాత్మమాత్రమీక్షుటై కిష్ట పశ్యన్ని పడ్డితాః ।

కేవలం బ్రహ్మ సర్వత వివేకోన్స్యయమాద్దతః ॥ ६॥

తత్త్వం జానిహి యత్కుత్సుం విశ్వం బ్రహ్మణ్యవస్తితమ్ ।

మాయయా తద్వహిరాఖతి వపుస్త ముకురే యథా ॥ ७॥

సప్నప్నుధృష్టం యథా వస్తు ప్రబోధే నేక్షతే నరః ।

జీవమృక్షస్తథా విశ్వం బ్రహ్మజ్ఞానే ప్రతిష్ఠితే ॥ ८॥

ఇతి పంచమోక్షాయః సమూహరం ।

ఎ మనసః స్వరూపమ్

Chapter VI The Nature of the Mind

గురురువాచ ।

స్తపుం సంహర్యమవ్యేతన్నిమేవేణాఖలం జగత్ ।

మనః శక్నోత్యతో హీదం విచారేణ జహి ప్రతమ్ ।

వాసనాహననేనైవం తచ్చాఖచల్యజయేన చ ॥ १॥

మనో హి వాసనాపుష్టం బువతే తత్త్వవేదినః ।

జనయన్ని చ తా బధం వాసనాస్తద్వధస్తతః ॥ २॥

విముక్తమివుత్సతావశ్యం కార్యః సర్వత్మనా భువి ।

వాసనాసు వినష్టాసు ప్రదీప జవ విన్నతే ।

ఉపభుక్తాభిలన్నేహా మనః శాశ్వతముత్తమామ్ ॥ ३॥

యథాఒత్సనః కృమిః కోశే బధ్యతేఽన్స్తథా నరః ।

సంసారాఖ్యమహజాతే సజ్చలైర్వాసనాగణ్ణిః ॥ ४॥

వజ్చాలం మన ఏవేహ బలవానాత్మనో రిపుః ।

సృజత్యసజ్యసజ్చలపవాసనాస్తతన్వమృతిభిః ।

అతో బ్రహ్మవిచారేణ జహి తాష్ట్వం నిరస్తరమ్ ॥ ५॥

దైవతవృత్తిష్వలప్రాసు బ్రహ్మ భాతి న చేతనః ।

అతో నాశయ తాః సర్వ బ్రహ్మతేజోన్భివృధ్యమే ॥ ६॥

సరోపద్రవయోనేశాపంహజ్ఞతేరాస్పదం మనః ।

అహాజ్ఞారవినాశే తు మనోనాశః ప్రసిద్ధ్యతి ।
 మనోనాశే హ్యాహాజ్ఞారవాశః సజ్ఞాయతే ఘ్వవమ్ ॥ ६ ॥
 మమతా తవతా చేతి మనఃసృష్టిరుభే ఆపి ।
 విచారేణ హతే చిత్తై నశ్యస్తీదృశభావనాః ।
 నిబోధ వత్న మనసః ప్రణాశో మోక్ష ఏవ హా ॥ ७ ॥
 సజ్ఞల్పవాశమేవాహుః సార్థం చిత్తలయం బుధాః ।
 అపునర్వవముత్సాదం సజ్ఞల్పవాశాం మనీషిణః ।
 అష్టరం భాస్వరం చాహురవర్ణం బ్రహ్మణః పదమ్ ॥ ८ ॥
 విశోధ్యతే యథా హేమ పావకేన తథా మనః ।
 ధ్యానాగ్నినా హా నిర్దగ్ధం నిర్కులం తాత జాయతే ॥ १० ॥
 ఇతి షష్ఠోఽధ్యాయః సమాప్తః ।

८ సాధనాప్రణాలిః

Chapter VII The Process of Sadhana

గురురువాచ ।
 ఆచాధ్యతే యథా వహ్నిర్భుస్తునా చ కృపాణకః ।
 కోశేన వ రవిమేధైర్గుర్భశోచులేవన హీరకః ।
 మృదా తల్పశుద్ధైవం బ్రహ్మ మాంసాస్తిభిరవ్యతమ్ ॥ १ ॥
 యదాపసియతే భస్తు తదాగ్నిః సాధు దృశ్యతే ।
 యదాభ్రాణి నిరస్యామై తదాఽఽదిత్యః ప్రకాశతే ॥ २ ॥
 యదాపసియతే కోశః కృపాణో దృశ్యతే తదా ।
 యదాస్తరణముత్సుష్టం తదా తలోవ ను దృశ్యతే ॥ ३ ॥
 తత్త్వవాజ్ఞానసంవారే నిరస్తై బ్రహ్మరోధిని ।
 బ్రహ్మబోధేన సమాఖ్యానధిహ్నాసాఙ్గత్సైతిర్భవేత్ ॥ ४ ॥
 దుగ్ధే న నవసితం తవ్యం వ్యాపకం పరిపశ్యసి ।
 తదేవ లభనే కిన్ను మథితే పయసి స్వయమ్ ॥ ५ ॥
 తథా న బ్రహ్మ శక్తోపి సస్యష్టం చర్మచక్షుషా ।
 ధ్యానేన ద్రష్ట్వసి బ్రహ్మ సర్వవ్యాపి తవ్యసంశయమ్ ॥ ६ ॥

స్వయమాధేహి చిత్తం చ నిరస్తాఖిలకల్పుష్టు ।
 అవసాదయ సమఖ్యాన మనసో బాహ్యవస్తుభిః ॥ ८ ॥
 సమూలం జహి కామాంశు సజ్ఞలాంప్రయజి సర్వశః ।
 వినాశయాఖిలాస్తుష్టా బ్రహ్మధానైకమానసః ।
 అవర్జ్యప్రభమద్వితం బ్రహ్మపీరం తదైష్యని ॥ ९ ॥
 అపి తత్త్వమసీత్యస్య మహావాక్యస్య తత్త్వతః ।
 అర్థ బుధ్యస్వ జిజ్ఞాసో స స్వానిఃశేయసాయ తే ॥ १० ॥
 బ్రహ్మత్తైక్యానుభూతిశు మహావాక్యోదభవా పునః ।
 సంసారసాగరోత్తారే తాత నొకాయతే ఖలు ॥ १० ॥
 సమదృష్ట్యా వివేకేన సత్కాజేన స్థిరేణ చ ।
 చిత్తేన న తద్విచారేణ సులభం పరమం పదమ్ ॥ ११ ॥
 యద్భవయతి చిత్తేన నరః సర్వతృనా సదా ।
 తదేవ జాయతే శిష్టుం యథా కీటో మృదాలయే ॥ १२ ॥
 సిరాసనే సమానీనో నియమ్యశ్శీయజాలకమ్ ।
 పశ్చాకోశానతిక్రమ్య శాస్తో ధ్యాయ చ సస్తతమ్ ॥ १३ ॥
 స్వయమ్యుగ్కాశమేవాహాం సచ్చిదానందకోచద్వయమ్ ।
 బ్రహ్మస్యాన్యధారభూతం చ విశ్వకోశసమాహయోః ॥ १४ ॥
 ఇత్యేవం బ్రహ్మస్యాన్యభావం త్వం తైలధారానిభం కురు ।
 స్నాయన్న శున్ శ్వసన్ గచ్ఛన్ స్వపన్ క్రీడంశు సంలపన్ ॥ १५ ॥
 యావదబ్యహ్మస్యావబోధం హి విస్తనే తావదాచర ।
 విచారం బ్రహ్మణోచైవ్యవం సద్వ్యతమ్యఃిసగ్గతిమ్ ॥ १६ ॥
 అహమఖ్యాప్యసిక్షావాక్యస్య ధ్యాయం ధ్యాయమనుత్తమమ్ ।
 యదర్థం సతతం బ్రహ్మకారవృత్తిం చ పుష్యసి ॥ १७ ॥
 ఆత్మాప్తఃకరణాచుధసత్తావ్యత్తర్థి ప్రసిద్ధయతి ।
 బ్రహ్మజ్ఞానం స్వయం సర్వనిగమాఖిలశీర్ఖిరకమ్ ॥ १८ ॥
 ఓమిత్యేకాఙ్కరం ప్రాపులః ప్రతీకం బ్రహ్మఃః పరమ్ ।
 తదేవ వ్యాహృతిః శక్తేస్తుయాసారశు విప్రతః ॥ १९ ॥
 నిర్భయామరతాతీరప్రాపణే తరణిశు తత్ ।

ధ్యాయతో భక్తిభావేన ప్రణవం వత్న సర్వదా ॥ २०॥

అభ్యునేనాత్మనో బ్రహ్మవిచారం సహజం కురు ।

తదైవ తే మనస్సిష్టేదాత్మనో నిపుణం వశే ।

నశ్యన్ని మనసో బ్రహ్మవిచారేణ మలాని హి ॥ २१॥

కోఽహం కుతో జగజ్జాతం కథం జన్మన్మృతీ పునః ।

బన్ధుమోహ్న చ కావేవం మీమాంసామనిశం కురు ।

తదా హి శాశ్వతాన్మాపదం యాస్యనీ చాళ్తమ్ ॥ २२॥

యది తే బ్రహ్మసంలిపొ లక్ష్మీష్టాం వినాశయ ।

దూరీకరోషి చాత్మానం విషయేభో యథా యథా ।

తథా తథా త్వయి బ్రహ్మతేజో వత్న ప్రదీప్యతే ॥ २३॥

రాగద్వేషరుషోఽహతామామైర్యది న ముఖ్యనే ।

పద్మాద్మాసన సంవిష్టోఽప్యేకాహం నైవ శక్నుయాః ।

సమాధిం తర్పి నిర్విష్టం కదాపీహ నిబోధ తత్ ॥ २४॥

ఎలాపయ వచశిష్టే చిత్తం బుద్ధో చ శేముషీము ।

తత్సాఙ్ఖిణి పరాం శాస్త్రిముపథుక్య తతః పరమ్ ॥ २५॥

సన్నియమేశ్వరీయర్మామం సదోద్యద్భావనాం జహి ।

నిమజ్జయ మనోఽన్మాసై బ్రహ్మజ్యేవమత్స్మితః ।

మేనాసభవితుం స్వస్య బ్రహ్మజ్ఞైక్యం త్వమర్మసి ॥ २६॥

చతుఃసాధనసమృత్యా యుక్తో వాచం నియమ్య చ ।

సంహృత్య సకలా ఆశాః శంగు వేదసరస్వతీము ।

విచిత్రయ శ్రుతం సమ్యధ్యాయంశైప్యోత్సువేదనమ్ ॥ २७॥

నిర్వికలేపి సమాధో హి సుబోధం బ్రహ్మ నిశిచ్ఛతమ్ ।

బ్రహ్మజ్యేవ విలీనే స్యాత్నమాధిః శుద్ధమాననే ॥ २८॥

పరే బ్రహ్మణి విజ్ఞాతే నిర్వికల్పసమాధినా ।

భిద్యతే హృదయగ్రథిః కామోఽవిద్యా చ కర్మ చ ॥ २९॥

వినా సమూపరైరాగ్యత్సమాధిసై న సిద్ధ్యతి ।

సమాధిం చాత్మనో బోధో వినా తే నైవ జాయతే ।

అస్తురా చాత్మసంవేదం సమ్యజ్ఞైక్షో న సిద్ధ్యతి ॥ ३०॥

ఇతి సప్తమోఽధ్యాయః సమూర్ధః ।

స్తుతి జ్ఞానజ్ఞానస్వరూపమ్

Chapter VIII Ignorance and Wisdom

గురురువాచ ।

అహం కాయో మదీయోఽయం దేహశైఖ్యం సతీ మమ ।

పుత్రోఽసౌ మే చ విప్రోఽహం షూలోఽహం పణ్ణితోఽప్యహమ్ ।

కృషోఽహమితి మన్యేత యః స బధోఽజ్ఞ ఏవ చ ॥ ८॥

నాహం దేహస్త్వహం సర్వవ్యాప్యమయోఽవికార్యహమ్ ।

అభిష్టశ్చ స్వతత్తోఽస్మి సచివదానస్త ఏవ చ ॥ ९॥

స్వయముఖరబ్ధిహృ చాస్మీతి యో భావయతి తత్త్వవిత్ ।

స జ్ఞాని చ మహార్థిశ్చ స ముక్తో భవబస్థనాత్ ॥ ३॥

కర్మకార్షమిదం చాహం సోఽహం యామి సురాలయమ్ ।

ఉపాభజీదృశాన్ భోగాన్ ఇతి యో వేత్తి సోఽబుధః ॥ ४॥

నాహం కర్తృ న భోక్తూపి సాక్షి కేవలమస్మి తు ।

కరోతి ప్రకృతిః కర్మత్వాయః స బుషిరుఖః ॥ ५॥

ఇతి అప్షమోఽధ్యాయః సమూర్ధః ।

స్తుతి పంచాంగోఽశః

Chapter IX The Five Sheaths

గురురువాచ ।

అసావనుమయః కోశః పంచాంగాతాత్మకః స్మృతః ।

అద్యస్తవాన్ జడః కార్యస్తత్వం న ప్రాణకోశకః ॥ ८॥

మలసాస్థోఽప్యతో న త్వం కోశోఽయం పార్థివాగ్గభృత్ ।

త్వమస్య వర్ణాంశః సాక్షి తద్రూహస్యమిదం శంగ్రంశః ।

నాహం శరీరమేవాస్మి బ్రహ్మహం కేవలం త్వితి ॥ ६॥

అథ ప్రాణమయః కోశో రజోగుణసముద్భవః ।

అగ్నస్తవాన్ జడ కార్యస్తత్వం న ప్రాణకోశకః ॥ ३॥

అస్య కోశస్య సాక్షి త్వం తద్రహస్యమిదం శంగు |
 నాహా ప్రాణమయః కోశో బ్రహ్మహం కేవలం త్వితి || ४ ||

యోఽయం మనోమయః కోశః స చ సత్వగుణోదఖవః |
 ఆద్యస్తవాన్ జడః కార్యసత్వం నైవ మనోమయః || ५ ||

అస్య కోశస్య సాక్షి త్వం తద్రహస్యమిదం శంగు |
 నాహాం మనోమయః కోశో వహ్మహం కేవలం త్వితి || ६ ||

యో విజ్ఞానమయః కోశః సోఽపి సత్వగుణోదఖవః |
 ఆద్యస్తవాన్ జహః కార్యసత్వం విజ్ఞానమయో న తత్ || ७ ||

అస్య కోశస్య సాక్షి త్వం తద్రహస్యమిదం శంగు |
 నాహాం విజ్ఞానకోశో హి బ్రహ్మహా కేవలం త్వితి || ८ ||

య ఆనస్తమయః కోశః స చ ప్రకృతిసముఖవః |
 అపిద్వాకర్మజనోఽపి వ్యభిచారిగుణాన్యితః || ९ ||

జడశాయం త్వమానస్తకోశో నైవ భవస్యతః |
 అస్య కోశస్య సాక్షి త్వం తద్రహస్యమిదం శంగు |
 నాహమానస్తకోశోఽపి బ్రహ్మహం కేవలం త్వితి || १० ||

ఇతి నవమోఽధ్యాయః సమూహః |

१० జీవనముక్తిరవస్తా

Chapter X The State of Jivanmukti

గురురువాచ |

పదేఽశరే తురీమే యో జీవన్ముక్తః ప్రతిష్టితః |
 సుఖమఃభాదిభిర్ద్వన్యైర్ముక్తః కదాపి స పీడ్యతే || १ ||

ఆత్మీయసచ్చిదానస్తస్యరూపేఽనారతం స హి |
 విశ్రామ్యాతితరామేవం సుఖేనాత్మేవుచయాటతి || २ ||

శరీరత్రితయాతోశపజ్ఞాకాదప్యహం పరః |
 అవస్తాత్రమసాక్షి చ శుద్ధచైతస్యకేవలః |

ఇత్యేవ సాధుసంవిత్తే జీవన్నపి విముక్తిభాక్ || ३ ||

ఆత్మీవ సర్వభూతానీత్యేవం యస్తు విజ్ఞానవాన్ |

జీవన్ముక్తస్య తస్యదేర్మైపః శోకో న కోచపి వా ।
 న విద్యతే ద్వితీయోచపి యతస్తస్య మహాత్మనః ॥ ४ ॥

నిర్దగుసర్వకామో యో నిహాతాహాజ్ఞుతిర్యుతిః ।
 అరూపభేదదృక్ శాస్త్రః సర్వభూతేషు యః సమః ।
 మాయాచ్ఛానతమోముక్తః స పరం భాసతే మహాన్ ॥ ५ ॥

జీవన్ముక్తః సదాన్నే పరబ్రహ్మణ్యవస్తితః ।
 నిర్మద్భిత్తవృత్తిశు స్ఫాటికస్వవుమానసః ।
 సోచాస్త్రమేఘదభావైశు నోపలిష్టః కదాచన ॥ ६ ॥

ఎముక్తో యో యతీస్యశు జితాంజ్ఞానమహారిషుః ।
 సదాన్మరహస్యజ్ఞః స కరార్పితవైత్యభుక్ ।
 మూలేషు శాఖినా చాపి స్వపిత్యాన్మనిరభురః ॥ ७ ॥

స మహార్థు లోకస్య స్తుతినిస్మే సమీక్షతే ।
 యస్యాపి తాడ్యమానస్య శాస్త్రమేవ మనః స్తితమ్ ॥ ८ ॥

అమగృష్టాతి యః పాపానాత్మపీడాకరాన్ముదా ।
 సర్వత్త కెవలం స్వియమాత్మానం చానుపశ్యతి ॥ ९ ॥

యస్య దుఃఖేష్యనుద్వగ్నం సుఖేష్యప్రమదోజ్యులమ్ ।
 మనశు సోచప్యస్మేహం జీవన్ముక్తః ప్రకీర్యతే ।
 మనస్తస్య ప్రశాస్తం చ బ్రహ్మత్తైక్యానుభావతః ॥ १० ॥

జీవన్ముక్తో హి సంస్కారరూపం జానాతి విగ్రహమ్ ।
 విదేహముక్తిభాగన్యో నేతి భేదం నిబోధ తమ్ ॥ ११ ॥

ఇతి దశమోఽధ్యాయః సమూర్ఖః ।

११ బ్రహ్మపదేశః

Chapter XI Brahma-Upadesha

గురురువాచ ।
 న తయం త్రిరమిదం గాత్రం నాపీదం చజ్ఞులం మనః ।
 నాపీన్నియాణి బుధీర్మై నాపి కారణవిగ్రహః ।
 తయం వ్యాపకాత్మరం బ్రహ్మతీతిదం బుధైషి ముక్తిభాక్ ॥ १ ॥

తవం ప్రజ్ఞానఘనో హ్యాతాగై బ్రహ్మ తవం చిదనం తథా ।
తవమానస్తఘనశాపాతాగై తవం విజ్ఞానఘనః ఘమాన్ ।
అనబుధ్య పరం తత్త్వమేతచ్చ భవ ముక్తిభాక్ ॥ ۱॥

అఖణైకరసం బ్రహ్మ తవం చ చిన్మాత్రపూరుషః ।
అలిజస్యమనజ్ఞాతాగై తవమరాగో నిరజ్ఞనః ।
అనభూయ పరం తత్త్వమేతచ్చ భవ ముక్తిభాక్ ॥ ۳॥

దేశకాలాతిగస్త్వం చానార్యవోగశు నిఃస్పుహః ।
అవికార్యమరోగకరాగై తవమేవ బ్రహ్మ కేవలమ్ ।
సంవిజ్ఞాయ పరం తత్త్వమేతచ్చ భవ ముక్తిభాక్ ॥ ۴॥

అభేద్యస్యమనంశో చ నిర్జన్మమరణోగవ్యయః ।
స్వతస్తస్త్వం స్వయజ్ఞోగైతిరమేయత్వం సనాతనః ।
ఏతబుధ్యాగై పరం తత్త్వం విముక్తిం నిర్విశానఘు ॥ ۵॥

తవమానస్తఘనయః సాఙ్కాత్పురుషో బ్రహ్మ చిన్మయమ్ ।
జ్యోతిర్గ్రమస్త్వమాతాగై చ బుధ్యేదం భవ ముక్తిభాక్ ॥ ۶॥

కాయత్రయాచ్చ భిన్నస్యమనస్యస్త్వం కోశపజ్ఞాకాత్ ।
అవస్తాత్రయసాక్షి తవమేతబుద్ధైధి ముక్తిభాక్ ॥ ۷॥

దోషక్షయినిర్మక్తో భేదరోగవివర్జితః ।
అజరాపరిణామస్త్వం ఛైతబుద్ధైధి ముక్తిభాక్ ॥ ۸॥

సర్వేషామన్మరాతాగై యచ్చానాద్యక్షరమవ్యయమ్ ।
అమేయం పరమం వస్తు బ్రహ్మావాజ్ఞానసాస్పదమ్ ।
తదఖ్యాప్తావ తవమస్యాగ్గి ధ్యాయంస్తన్ముక్తిభాగభ్వవ ॥ ۹॥

ఇతి ఏకాదశోదాయః సమూహః ।

१७ ఆతాగైనస్తానమ్

Chapter XII Realisation of the Self

గురురువాచ ।
కచ్చిద్వినష్టో మోహన్మే కచ్చిత్తే గలితం భయమ్ ।
సామృగ్యతం వత్స సన్మేహో నిరష్టః కచ్చిదేవతే ॥ १॥

కచ్చిత్తుం సచ్చిదానందస్వరూపే హ్యావతిష్టే ।
ఇదాసీమాత్మనో యస్మాద్రహస్యం పరమం మయా ।
పెదాస్తస్య తపాభ్యాతం సారభూతం త్రయానిథే: ॥ ۱॥

శిష్యై ఉవాచ ।

భగవన్నధునాత్మానం గురో జూనామి నిశ్చితమ్ ।
అహమేవ స్వయంజ్ఞోఽిరద్వయం చావికారి చ ॥ ۳॥

అరూపం శాశ్వతం విశ్వవ్యాపకం కేవలం విబో ।
అఖణైకరనం బ్రహ్మ తేజోరూపమహం పరమ్ ॥ ۴॥

బ్రహ్మహం సచ్చిదానందం శుద్ధించామమరోఽవ్యయః ।
అమేయో నిర్భయోఽకాలో విరక్తో గతివర్జితః ।
అదేహచిత్తసమఖ్యో నిష్కర్మాహమతీశ్చియః ॥ ۵॥

నమస్తే భగవత్పాద త్వయాహం పరిరక్షితః ।
సంసారవక్తతో ఘోరాత్ త్వత్పుసాదేన శాశ్వతః ॥ ۶॥

ఆనందశాచమృతత్వం చ సంసిద్ధమధునా ప్రభో ।
సన్మేహజ్ఞానసమాహః సర్వో మే విలయం గతః: ।
ప్రణామః కోచిశః సన్తు భగవస్తే దయానిథే ॥ ۷॥

గురురువాచ ।

య ఇమాం మొక్కగీతాం చ నిత్యమేకాగ్రమానసః ।
ప్రయత్నశ్చ యుతో భక్త్యై పరనేవానుతిష్టతి ॥ ۸॥

ఉపదిష్టాని సర్వాణి సోఽమృతత్వం వ్రజేలభు ।
ఆనందం శాశ్వతం చాపి పరమాం శాశ్వతమవ్యయామ్ ।
యత్తుస్తే బ్రహ్మజిజ్ఞానా తత్ స్యః శాశ్వతసమపదః ॥ ۹॥

ఇతి ద్వాదశోఽధ్యయః సమూహః ।

ఇతి స్వామీ శివానందవిరచితా అద్వైతవేదాస్తతత్త్వజ్ఞసారదర్శకా
మొక్కగీతా సమాప్తా ।

ఓం శాశ్వతిః శాశ్వతిః శాశ్వతిః ॥

Thus ends Moksha Gita which gives the essence of
the Advaita Vedanta Philosophy.

Hari OM Tat Sat!

OM Shanti! Shanti!! Shanti!!!

Encoded and proofread by PSA Easwaran

—○—
Moksha Gita

pdf was typeset on August 16, 2022
—○—

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*

